

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta vuonna 2006 ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta vuonna 2006 ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 125/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Juha Rossi, sosiaali- ja terveysministeriö
- sijoituspäällikkö Tuula Korhonen, Kansaneläkelaitos

- ylitarkastaja Paula Väliverronen, Verohallitus
- lakimies Jarmo Pätäri, Akava ry
- asiantuntija Vesa Rantahalvari, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- pääekonomisti Jarkko Soikkeli, Suomen Yrittäjät
- neuvottelupäällikkö Jorma Skippari, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

Lisäksi Kunnallinen työmarkkinalaitos on antanut kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta vuonna 2006 sekä muutettavaksi kansaneläkelakia ja valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä annettua lakia.

Työnantajan kansaneläkemaksua ehdotetaan alennettavaksi työnantajan sairausvakuutusmaksuun ehdotettua korotusta vastaavasti sekä eräitä Lapin läänin kuntia ja saaristokuntia koskevan maksuvapautuskokeilun päättymisen vuoksi. Alennus olisi yhteensä 0,468 prosenttiyksikköä. Valtiotyönantajan ja Ahvenanmaan maa-

kunnan kansaneläkemaksu alennettaisiin kuitenkin kuntatyönantajan maksun tasolle, jolloin alennus olisi 2,018 prosenttiyksikköä. Lisäksi tarkistettaisiin yksityisen työnantajan maksuluokan määräytymisen perusteena olevaa palkkaa.

Kansaneläkelaitoksen osuutta kansaneläkkeiden rahoituksesta ehdotetaan alennettavaksi 71 prosentista 60 prosenttiin. Aikaa, jonka kuluessa Kansaneläkelaitoksen on katettava vuonna 1999 toteutetusta valtion takuusuorituksen vähentämisestä aiheutunut noin 84,1 miljoonan euron suuruinen rahoitusvaje, ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 2007 loppuun.

Esitys liittyy valtion vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Lakiehdotukset liittyvät kiinteästi sairausvakuutuksen rahoitusuudistukseen (HE 68/2005 vp), joka sen voimaantulovaiheessa on tarkoitettu toteutettavaksi eri rahoitusosapuolten kannalta kustannusneutraalisti. Valiokunta pitää perusteltuna rahoitusuudistukseen liittyvänä muutoksena työnantajien kansaneläkemaksun alentamista työnantajan sairausvakuutusmaksuun ehdotettua korotusta vastaavasti. Valtion rahoitusosuuden kasvattamista 29 prosentista 40 prosenttiin kansaneläkkeiden kustannuksista ja Kansaneläkelaitoksen rahoitusvastuun vastaavaa pienentämistä on myös pidettävä perusteltuna ottaen huomioon, että arvonlisäverolla kerättyjen varojen tilittämisestä kansaneläkerahastoon vuoden 2006 alusta luovutaan.

Hallituksen esityksellä pidennetään jälleen määräaika, jonka kuluessa Kansaneläkelaitoksen on katettava vuonna 1999 toteutetusta val-

tion takuusuorituksen vähentämisestä aiheutunut rahoitusvaje. Valiokunta pitää esitystä myös tältä osin tarkoituksenmukaisena ja katsoo välttämättömäksi jatkaa rahoitusvajeen kattamiselle asetettua määräaika kahdella vuodella.

Työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen ja Kansaneläkelaitoksen kansaneläkkeen rahoittamiseen maksaman osuuden pienentäminen hallituksen esityksen mukaisesti lisäävät vuonna 2006 huomattavasti valtion takuusuorituksen tarvetta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että nyt ehdotetut kansaneläkkeiden rahoitusratkaisut ovat pääosin määräaikaisia. Valiokunta korostaa, että Kansaneläkelaitoksen hoitaman perusturvan rahoituksen turvaaminen vakaasti pitkällä aikavälillä on tärkeää.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Valto Koski /sd
vpj. Eero Akaan-Penttilä /kok
jäsen. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Anneli Kiljunen /sd
Pehr Löfv /r
Aila Paloniemi /kesk
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /kesk
Paula Risikko /kok
Arto Seppälä /sd
Tapani Tölli /kesk
Raija Vahasalo /kok
Erkki Virtanen /vas
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.